

άναφανείς καὶ δρόσας ἐν ἐποχῇ δμαλωτέρᾳ καὶ ἀθλοφορήσας παρὰ τὴν θέλησιν του ἵσως καὶ ἐπ’ αὐτοῦ τοῦ σταδίου τῆς πολιτικῆς, ἀλλ’ ἵτο ὡς ἐφάνη ἐκ τοῦ βίου καὶ τῆς πολιτείας του πολὺ ὑποδεέστερος τοῦ πρώτου ἐκείνου κατὰ τὸ δόλον καὶ τὴν ἀγυρτείαν.

(Ἐπεται συνέργεια.)

ΧΑΡΑΛΑΜΠΗΣ ΑΝΝΙΝΟΣ.

~~~~~\*◆\*~~~~~

### ΧΑΡΑΛΔΟΣ

Ο ΗΓΕΜΩΝ ΤΩΝ ΒΑΡΙΑΓΩΝ

Βυζαντινὸν ἐστόρημα.

~~~~~\*~~~~~

(Συνέχεια τοῦ προηγούμενον φύλλου).

— Ταῦτα ἦσαν σχετικῶς ἀθῶα. Τυφλώσας τοὺς ἐπιφανεστάτους τῶν Στρατηγῶν, τὸν περίπυστον ἀρχοντα τῆς Μηδίας Νικηφόρον τὸν Κομνηνόν, τὸν Πατρίκιον Βάρδην Φωκᾶν, τὸν Βασιλείον Σκληρόν, τὸν Θωμανὸν Κουρκούναν, καὶ καθαιρέσας τοὺς ἐπὶ ἀρετῇ καὶ πείρᾳ διακριθέντας ἐν τε τῷ στρατῷ καὶ τῇ πολιτείᾳ, ἀνήγαγεν εἰς τ' ἀνώτατα τῶν ἀξιωμάτων ἀνδράποδα οὐτιδανά καὶ γέλωτος ἔξια. Συνάμα δὲ κατέστρεψε πλουσίους καὶ πένητας, ἀφαρπάζων πέντε συγχρόνως δασμοφορίας.

— Πέντε· τί λέγεις;

— Τὰς τρεῖς τῶν ἑτῶν, καθ’ ἡ ἐβασίλευε, καὶ δύο ἀφεθείσας ὑπὸ τοῦ Βασιλείου, πρὸς ἀνακούφισιν τῶν ὑπηκόων μετὰ τὸν μακρὸν Βουλγαρικὸν ἀγῶνα.

— Τυφλὴ ὄντως ἀπληστία.

— Εὔτυχῶς πρὶν ἡ συμπληρώσῃ τὸν κοινὸν ὅλεθρον, νοσήσας αἴφνης, ἀπεβίωσε κατὰ τὸ 1028.

— Θυγάτηρ αὐτοῦ ἡ ἥδη βασιλεύουσα Ζωή.

— Τοῦτο ἵσως τὸ χείριστον αὐτοῦ κληροδότημα. Ἐκ τῆς συζύγου, θυγατρὸς τοῦ Πατρίκιου Ἀλυπίου, τρεῖς ἔσχε θυγατέρας, ὡν ἡ πρεσβυτέρα Εὐδοκία πρὸ καὶροῦ ἐκάρη μοναχή, ἐνῷ αἱ δύο ἀλλαι, ἡ Ζωὴ καὶ Θεοδώρα, καίτοι προθεβηκυῖαι τὴν ἡλικίαν, ἔμενον ἄγαμοι· ἀλλ’ ἀπητεῖτο διάδοχος, καὶ ὁ Κωνσταντῖνος ἀπεφάσισε τὴν συζευξιν μιᾶς τῶν ὡρίμων ἐκείνων βασιλοπαῖδων.

— Καὶ ὡς γαμβρὸν ἔξελεξε τὸν Πατρίκιον Αργυρόν, τὸν ἥδη βασιλεύοντα.

— Ὡς λέγεις. Τὸν Θωμανὸν Αργυρόν, ἀνδραμετριώτατον, καὶ τὸ χείριστον ἔγγαμον.

— Ἔγγαμον!

— Μάλιστα. Καλέσας αὐτόν, προέτεινε τὸ συνοικέσιον, καὶ ἡπειλησεν, ἐν πειρπτώσει ἀρνήσεως, τῶν ὄφθαλμῶν τὴν πήρωσιν. Ο δυστυχὴς ἰλιγγία πρὸ τοῦ φοβεροῦ διλήμματος,

ὅτε ἡ νόμιμος αὐτοῦ σύζυγος, ὅπως σώσῃ τὸν ἄνδρα, ἀπέθετο ἐκουσίως τὴν κοσμικὴν τρίχα, καὶ οὕτως, οὐ μόνον τὸ φῶς τῶν ὄφθαλμῶν διετήρησε τῷ συμβίωφ, ἀλλὰ καὶ τὸν θρόνον ἡ σφάλισε.

— Θαυμασία ὄντως αὐταπάρυνης.

— Τῆς νεωτέρας τῶν θυγατέρων Θεοδώρας ἀρνηθείσης ἐν τούτοις τοιούτον σύζυγον, συνεζεύχθη αὐτὸν ἡ Ζωή, καίτοι τὸ 480ν ἔτος ἡ γουσα.

— “Εωλος πράγματι νύμφη.

— “Οχι ὅσον νομίζεις· ἐὰν ἐστεοήθῃ ἐπὶ γυμνούς αἰῶνα τῶν χαρμονῶν τοῦ συζυγικοῦ βίου, ἥδη ἀποζημιοῦται. Πολλάκι εἰσι τὰ ἐν Βυζαντίῳ διαδιδόμενα σκάνδαλα· ἡ ἀκολασία διεδόθη ὡς πανώλης, καὶ ἡ Αὐλὴ ἐκείνη, ἥτις ἀπήστραπτεν ὡς στρατόπεδον ἐκ τῶν πανσιδήρων πανοπλιῶν, ἥδη ἀντηχεῖ ἐκ τοῦ ἥχου τῶν ὄργάνων καὶ τοῦ ψιθύρου τῶν ἐραστῶν.

Ο γέρων Σπαθάριος ἀπέστρεψε τὴν κεφαλήν, ὅπως ὑποκρύψῃ καταρρέον δάκρυ, καὶ ὁ Χαράλδος ἀπεμακρύθη, ἀναλογιζόμενος ἵσως ὅτι, ἐὰν ἡ παρούσα καταστασίς οὐδὲν εἴχε τὸ ἐποικοδομητικὸν διά τὸ Βυζαντινὸν στέμμα, οὐχ ἥττον ὑπέσχετο μυστηριώδη θέλγητρα, ὃν ἔξετίμα πάσσαν τὴν ἄξιαν.

Αἴφνης ἀντήχησεν ἐκ τῆς πρώτας ἡ φωνὴ τοῦ Χαλαρόδανου.

— Ή Έλλας, ή Έλλας, ἀνέκραξεν οὗτος.

Καὶ πράγματι ἐπεφαίνοντο ἥδη καθαρῶς ἐν τῇ ἀποστάσει αἱ λεπτοφυεῖς γραμμαὶ τῶν Ελληνικῶν ὄρεών προσηλώσας δ’ ἐπ’ αὐτῶν τὰ βλέμματα διημέτερος ἥρως ἀπέμεινε μέχρι τῆς ἐσπέρας ἀναπολῶν τὸ ἀφθιτον κλέος τῆς χώρας ἐκείνης, ἡς ὅλον ἐν καταφανέστερον διέκρινε τὰ παράλια, καὶ τὰς παρελθούσας τύχας ἥδη ἐγνώριζεν. Ἀποσυρθεὶς δ’ ἐπὶ τέλους, ὑπνωτες βαθέως, ὅτε θόρυβος ἡγέρθη δεινός, καὶ δι’ ἐνὸς ἀλματος εὐρέθη ἐπὶ τοῦ καταστρώματος.

— Τὶ συμβαίνει; ἥρωτης προστρέχοντα ναύτην.

— Ο Μαλέας, ἀπήντησεν οὗτος.

Σπεύσας πρὸς τὴν πρῷραν, εἶδε τότε ὅτι τὸ πλοῖον εὑρίσκετο εἰς μικρὰν ἀπόστασιν ἀπὸ τοῦ φοβεροῦ ἐκείνου ἀκρωτηρίου. Ἄνεμος σφοδρότατος ἐσύριζεν εἰς τὰς προτόνους, καὶ ἡ θάλασσα ἐμαίνετο περὶ τὴν τρόπιδα, ἀλλ’ οὐδεὶς ὑπῆρχεν ἀληθής κίνδυνος, ὅστε διαράλδος, ἀφοῦ ἐπὶ μικρὸν ἐθάμασε τὰς σεληναῖας ἀκτῖνας, ὅλισθαινούσας ἐπὶ τῶν ἀποκρήμνων βράχων, καὶ παιζόύσας είτα ἐπὶ τοῦ ἀφροῦ τῶν κυμάτων, ἀπεσύρθη καὶ αὖθις εἰς τὴν κοίτην αὐτοῦ.

Ἐν τούτοις τὸ πλοῖον, καθ’ ὅλην τὴν νύκτα παλαιτσαν πρὸς τὸν κλύδωνα, μόλις περὶ τὴν αὐγὴν παρέκαμψε τὸν δεινὸν σκόπελον, καὶ τὴν μεθεπομένην ἡμέραν διέπλεεν ἥρεμα μεταξὺ τῶν

γλαυκῶν Κυκλαδῶν. Ἐγέλα τὸ λεῖον τοῦ πόντου κάτωπτρον, καὶ φιλαρέσκως ἔθεωντο ἐν αὐτῷ αἱ περίπυντοι νῆσοι. Τὰς κορυφὰς τῶν πρασίνων λόφων ἐπέστεφον τὰ ὄχυρα πολισματα, ἐκ φόρου τῶν πειρατῶν, ἀλλὰ παρὰ τὴν ὅχθην ἐσώζοντο εἰσέτι καλλιμάρμαροι ναοί, ἐξ ὧν μόνοι ἔλειπον οἱ θεοί, καὶ ἦνθουν ἀλληλούτος δροσερά, τέως ἐνδιαιτημάτων Νυμφῶν καὶ Δρυάδων.

Ἄφατος ὑπῆρξε τοῦ Χαράλδου ἡ συγκίνησις κατὰ τὸ διήμερον τοῦ πλοῦ τούτου διάστημα· ἦν ὅναρ ἡ πραγματικότης; Διέσχιζε πράγματι τὸ ἀπαράμιλλον Αἴγαιον, καὶ παρέπλεε τὰς θελήτικας νήσους, περὶ ᾧ ὡμίλει ἀλλοτε ὁ γέρων πατέρη, ὥστε ἐπρόκειτο περὶ ξένου ἀστέρος; Ἡδη αὐταὶ πρὸ αὐτοῦ ἐμειδίων, καὶ ἀληθῆς χίμαιρα ἐδόκει ἡ ὑπαρξίας τῆς κυρισταλλοπαγοῦς ἐκείνης χώρας, ἐν ἣ πρὸ μικροῦ ἔτι διέτριβε, καὶ ἡτις ἐξηφανίζετο νῦν πέραν τοῦ ἀτέρμονος χάους. Τοιαῦτα τὰ ἐπὶ γῆς· βραχὺς χρόνος, ἀπόστασίς τις, πάντας μετατρέπουσι τοὺς ὄρους τῆς ὑπάρξεως, καὶ τὸ χθὲς ἔτι πληροῦν τὸν νοῦν ἡμῶν καὶ τὴν καρδίαν μεταβάλλουσιν εἰς καινὴν μαχαρίαν, ἐφ' ἣ μάτην σπένδομεν τὸ δάκρυ τοῦ ἀκοιμήτου πόθου.

Οἱ καιρὸς ἐξηκολούθησε θαυμάσιος, καὶ τρεῖς ἡμέρας ἀργότερον ἡ ναῦς εἰσήρχετο εἰς τὸν Ἐλλήσποντον, ὅστις ἐφάνη τῷ Χαράλδῳ ὡχρὰ τῶν πατρών φιορδῶν ἀπομίμησις. Μία εἰσέτι νῦξ κατηναλώθη πρὸς διάπλουν τῆς Προποντίδος, καὶ τὴν μεθεπομένην ἐσπέραν ἐφάνη αἴφνης μεγαλοπεπῶς ἐκ τῶν κυμάτων ἀνακύπτουσα ἡ περικαλλῆς τοῦ κόσμου πρωτεύουσα, δίκην ἀναδυομένης. Ἀφροδίτης νωχελῶς τὰς λευκὰς ὠλένας ἐπὶ τῶν δύο ἡπειρῶν ἐρειδούσης. Τὸ θέαμα ἦν ἐξαίσιον, καὶ πᾶσα περιγραφὴ τοῦ διαπύρου θαυμασμοῦ, ὅστις κατέλαβεν οὐ μόνον τὸν Χαράλδον, ἀλλὰ καὶ τοὺς λοιποὺς συνοδοιπόρους, ἀποβάνει ἀνέφικτος. Εἰς τὰς ἀκτῖνας τοῦ δύνοντος ἥλιου ἀπήστραπτον οἱ κατάχυροι θόλοι τῶν μυρίων ναῶν, καὶ τὰ πολυδιάδαλα τῶν Ἀνακτόρων στέρνα, ἐνῷ δασύσκοις κῆποις καὶ δικυνθεῖς παράδεισοι, δίκην πέπλου περιβάλλοντος ἐπέραστον σῶμα, ἐξηρον ἔτι μᾶλλον τὰς ἀπαραμίλλους τῆς λαμπρᾶς πόλεως καλλονάς.

— Ἰδε, ἀνέκραξεν ὁ Χαλφάδανος πλήρης τῶν ἐντυπώσεων τούτων, ἵδε Χαράλδε, καὶ εἰπέ μοι, ἐὰν θαυμασιωτέραν ἐφαντάσθης ποτὲ τὴν Ἀζγάρδην.

— Πολλὰ εἶδον ἡδη τὰ ὑπερβαίνοντα τοὺς ἀφελεῖς ἡμῶν μύθους, ἀπήντησε δυσθύμιας ὁ νέος Ἰάρλος, ἐν φ' ἀληθῆς ἐτελεῖτο μετουσίωσις.

— Δικαίως ἐκλήθη βασιλεύουσα τῆς οἰκουμένης, ἐξηκολούθησεν ὁ Χαλφάδανος. Ἰδε πῶς κύπτει ἡδυπαθῶς ἐπὶ τῶν χλοερῶν αὐτῆς λόφων, καὶ πῶς ἐπιδεικνύει τὰς πανταχοῦ ἐγκα-

τεσπαρμένας χρυσομαρμάρους αὐτῆς ἐπαύλεις, ὡς γυνὴ ὥραια τὰ διάλιθα ψέλλια.

— Ἐν τούτοις ἡ ναῦς παρέκαμπτε τὴν ἀκραν τοῦ ἀστεως, καὶ ὁ Χαράλδος μετ' ἀπορίας ἐθεώρει ἀπό τινος ὑψηλὸν τεῖχος, ὅπερ περιέβαλλε τὸ ἀρχαῖον Ἀνάκτορον.

— Τὶ σημαίνει τὸ τεῖχος τοῦτο, ἥρωτησε τὸν προσερχόμενον Σπαθάριον, τὸ κρῦπτον καὶ ἀσχημίζον τὸ ἔξαίσιον ἐκεῖνο κτίριον; Πῶς ἐπιτρέπει τοῦτο ἡ πανταχοῦ διατάξιμουσα καλαισθησία;

— Φεῦ, ἀπήντησεν ὁ Ραγνάρος, ὅρξε τὸ ἀπαίσιον μνημόσυνον ἐνὸς τῶν στυγερωτέρων ἐγκλημάτων, ὅσα ἡ ἀνθρωπότης ἀπεμνημόνευσε.

— Καὶ τίνος ἔρα; ἥρωτησεν ὁ Χαλφάδανος.

— Τῆς δολοφονίας τοῦ Αὐτοκράτορος Νικηφόρου ὑπὸ τῆς συζύγου αὐτοῦ καὶ τοῦ ἀνεψιοῦ.

— Τοῦ Νικηφόρου Φωκᾶ, τοῦ ἥρωος περὶ οὐ προχθὲς ἐλέγομεν;

— Αὐτοῦ τούτου.

— Κεντάρες εἰς ἄκρον τὴν περιέργειάν μου.

— Ο τοῦ Πορφυρογεννήτου οἵος Ρωμανός, θανούσης τῆς πρώτης συζύγου Βέρθας, ἐνυμφεύθη τὴν Θεοφανώ, ἣν ἀλλοι μὲν λέγουσιν ἐξ οἰκου ἐπιφανοῦς, ἀλλοι δὲ θυγατέρα καπήλων. Ἐν πάσῃ περιπτώσει, ἀκατάσχετος ἦν αὐτῆς ἡ φιλαρχία, καὶ ἡ καλλονὴ ἐξαίσια, ἀλλ' ἐκ τῶν ἀριτρεπῶν καὶ ἀδυσωπήτων ἐκείνων, αἴτινες δεσπόζουσι καὶ φονεύουσιν, οὐχὶ ἐκ τῶν ἐπιεικῶν καὶ τρυφερῶν, αἴτινες ἀντανακλῶσι τῆς Ἀφροδίτης τὸ μειδίαμα. Ἡδη κατὰ τὸν θάνατον τοῦ Πορφυρογεννήτου κοινῶς ἐπιστεύετο ὅτι οὗτος ἐδηλητηριάσθη ὑπὸ τοῦ ιδίου, τῇ προτροπῇ τῆς πολυθελγάτρου, ἀλλ' ἀπαισίας αὐτοῦ συζύγου· ὅτε δέ, τέσσαρα ἔτη ἀργότερον, τῷ 963, ἀπεβίωσεν αἴφνης αὐτὸς δὲ Ρωμανός, καίτοι ὑπέκυψεν εἰς τὴν ἀκόλαστον αὐτοῦ ἀκρασίαν, μιᾷ φωνῇ ἀπεδόθη τῇ Βασιλίσσῃ καὶ δεύτερον κακούργημα.

— Πῶς συμβιβάζεται τοιαύτη μοχθηρία πρὸς τὸ κάλλος περὶ οὐ δημιλεῖς; ἥρωτησεν ὁ Χαλφάδανος.

— Πολλάκις ἡ φύσις ἀρέσκεται εἰς τὰ τεράτωδη ταῦτα, ὑπέλαβεν ὁ Ραγνάρος. Ὁ Νικηφόρος Φωκᾶς διετέλει τότε μέγας Δομέστικος τῶν Σχολῶν τῆς Ἀνατολῆς. Εἰς αὐτὸν ὠφείλετο ἡ πρὸ μικροῦ συντελεσθεῖσα, δι' ὁλοσχεροῦς τῶν Ἀράβων κατατροπώσεως, τῆς Κρήτης ἀνάκτησις, καὶ πανίσχυρος διετέλει ὁ περιώνυμος Στρατηγός· ἀλλ' ἀκριβῶς διὰ τοῦτο ἐμάκινετο κατ' αὐτοῦ διαραδυναστεύων τῆς Συγκλήνου Ἰωσήφ Βρίγγας, δὲ τὴν ὑπερτάτην ἐνασκῶν ἐν Βυζαντίῳ ἐξουσίαν, τὴν ἐπιβουλὴν δὲ ταύτην μαθὼν ὁ Νικηφόρος, ὅστις ἐμάχετο τότε κατὰ τῶν Ταρσέων, ἀνηγορεύθη ὑπὸ τοῦ στρατοῦ Αὐτοκράτωρ, καὶ εἰσῆλθε θριαμβεύων εἰς τὴν πρωτεύουσκην.

— Καὶ ἡ Θεοφανώ;

— Φαίνεται ὅτι λάθρα μετ' αὐτοῦ συνέπραττε διότι μόλις ἐπισήμως στεφθείς, ἔνυμφεύθη αὐτήν· οὐδὲ παράδοξον τοῦτο, καθ' ὅσον, καίτοι πεντηκοντούτης ἥδη, δισκαῶς πρὸ πολλοῦ ἐλάττρευε τὴν δαιμονίαν ἐκείνην γυναικα, μόλις τότε ὑπερβᾶσαν τὸ εἰκοστόν αὐτῆς ἔτος.

— Τοιαύτην καὶ ἡμεῖς φανταζόμεθα τὴν ἐπέραστον καὶ φοβερὰν Βαλκύρην Χίλδουρ, παρετήρησεν ὁ Χαλφάδάνος.

— "Εξ ἑτού συνέζησαν οἱ νέοι σύμβιοι, ἔξηκολούθησεν ὁ Τραγνάρος, καθ' ἀ ὁ Νικηφόρος, πρὸς τὴν Κρήτη, ἀνέκτησε τὴν Κύπρον, καὶ τὸ πλεῖστον τῆς Μικρασίας· δεξιῶς πρὸς τούτοις ἐπολιτεύθη πρὸς τὸν Αὐτοκράτορα τῆς Δύσεως καὶ τὸν Τρωμαῖον Ποντίφηκα, καὶ σπανίαν ἐπέδειξε περὶ τὰ δημόσια ἐμπειρίαν καὶ μεγαλοφροσύνην. 'Αλλ' αἱ ἀρεταὶ αὐται ἡσαν, φαίνεται, ἀνεπαρκεῖς διὰ τὴν σφριγῶσαν Αὔγουσταν, ἥτις, ὅπως ἀπαλλαγῇ αὐτοῦ, παρεσκεύασε μετα σατανικῆς ὄντως ψυχραιμίας, νέον καὶ στυγερώτερον πάντων τῶν προηγηθέντων ἀνοσιούργημα.

— Ενθυμεῖσαι, Χαλφάδάνε, ἡρώτησεν ὁ Χαράλδος, τὰς ἀφηγήσεις τοῦ Δωροθέου περὶ τοῦ Ἀγαμέμνονος καὶ τοῦ Θεούστου; Ἰδοὺ πραγματικότης ὀλίγον αὐτῶν ὑπολειπομένη.

— Ο Νικηφόρος, ὑπέλαθεν δὲ Σπαθάριος, εἶχεν ἀνεψιὸν τὸν Ἱωάννην Τσιμισκῆν, Στρατηγὸν ἐπίσης περιφανέστατον, καὶ συνάμα ύπὸ πάντων τῶν φυσικῶν χαρισμάτων περικοσμούμενον. Οἱ γνωρίσαντες αὐτὸν ἀφηγοῦνται ὅτι ἦν λευκὸς καὶ ζαυθός, ἔχων ὀφθαλμοὺς ἀποπνέοντας ἀγδρείαν ἄμα καὶ γλυκύθυμον ἵμερον, στέρον καὶ μετάφρενον εἰρύ, ισχύν γιγαντώδη καὶ ἀλκήν ἀκαταγώνιστον, ὥστε ἀνεδείκνυτο ἡρακός ἐν ταῖς μάχαις καὶ θαυμασίως δεξιὸς περὶ πᾶσαν σωματικὴν ἀσκησιν, ἐν φυγήρων ἐτύγχανε μεγαλόδωρος, ἀγκθός καὶ ἰλαρός τοὺς τρόπους. Οὐδόλως ἀπορον ἐπομένως ὅτι τὸν Ἱωάννην τοῦτον ἔξελέξειν ἡ Θεοφανὼς ὡς ὅργανον τῶν στυγερῶν αὐτῆς νοημάτων, ὡθουμένη κατὰ πᾶσαν πιθανότητα ύπὸ παραφόρου πρὸς αὐτὸν ἔρωτος. Ἐπειδὴ δὲ διέτριβεν οὗτος εἰς τὰς ἐν Ἀσίᾳ κτήσεις αὐτοῦ, μετεχειρίσθη πᾶσαν αὐτῆς τὴν γοντείαν καὶ τὴν καταχθόνιον δεξιότητα, ὅπως ἀποσπάσῃ παρὰ τοῦ Βασιλέως τὴν τῆς ἀνακλήσεως ἀδειαν, ἐπὶ τῇ προφάσει συνοικεσίου τοῦ στενοῦ ἐκείνου συγγενοῦς μετὰ κόρης ἐκ τῶν εὐγενῶν.

— Καὶ ἡ ἐπιθουλὴ ἐπέτυχε;

— Ἐπέτυχεν. 'Ο Βασιλεὺς διετέλει ὑπέρ ποτε δοῦλος τῶν θανασίμων τῆς Θεοφανοῦς θελγάγητρων, καὶ συγκατετέθη, οὐδὲν ὑποπτεύσας, ἀλλὰ συνάμα κατετρύχετο ύπὸ παράδοξου προσαισθήματος. Πρὸ διετίας ἥδη, κατὰ τίνος ἀ-

στρολόγου προφητείαν, ἐφημίζετο ὅτι ἐπέκειτο τοῦ Αὔγουστου ὁ θάνατος παρὰ τὴν βασίλειον ἑστίαν καὶ διὰ χειρὸς τῶν οἰκείων· συνεπείχ δὲ τοῦ χρησμοῦ τούτου ἀνηγέρθη τὸ πρὸ ἡμῶν τεῖχος, ἀπὸ τοῦ Κερατείου κόλπου μέχρι τῆς Προποντίδος, ὅπως ἀσφαλισθῶσι τ' Ἀνάκτορα. 'Αλλ' ἐνῷ συνετελεῖτο, ἡκούσθη αἴφνης ἐν μιᾷ τῶν νυκτῶν φωνὴ ἀπὸ τῆς θαλάσσης βοῶσα·

— «Ω Βασιλεῦ, ὑψοῖς τὰ τείχη καν μέχρι πόλου φθάσης, ἐνδὸν τὸ κακόν, εὐάλωτος ἡ πόλις.»

— Παράδοξον ἀληθῶς, διέκοψεν ὁ δεισιδαίμων Χαλφάδάνος.

— Ἐν τούτοις ὁ Ἱωάννης, καίτοι τυχὼν συμπαθοῦς παρὰ τῷ "Ανακτε δεξιώσεως, συνενείτο λάθρα μετὰ τῆς Θεοφανοῦς, χάρις εἰς τὰς μαγγανείας τῆς Κίρκης ἐκείνης· παρεισερχόμενος δὲ ἀφανῶν εἰσόδων εἰς τοὺς θαλάμους αὐτῆς, εἰσῆγαγε συνάμα τοὺς συνωμότας, οὓς ἐκείνη ἔκρυπτεν ἐν οἰκίσκῳ σκοτεινῷ, παρακειμένῳ εἰς τὸν ἴδιον κοιτῶνα. Ἐν τούτοις ἐπολλαπλασίαζοτο οἱ ἀπαίσιοι χρησμοί, καὶ καθ' ἐνα ἔξ αὐτῶν, ὁ θάνατος τοῦ Βασιλέως ἐπέκειτο ὅμα τῇ ἐκπορθήσει τῆς Ἀντιοχείας, ἥτις πράγματι παρ' ἐλπίδα ἀλλού ύπὸ τοῦ Ταξιάρχου Βούρτζη καὶ τοῦ Στρατοπεδάρχου Πέτρου. 'Ο Νικηφόρος ἔθυσεν οὐχ ἡττον εὐχαριστήρια, ἀλλ' ἐπιστρέφων ἐκ τοῦ ναοῦ, ἔλαθε παρὰ τίνος μοναχοῦ ἐπιστόλιον λέγον. «Ἐμοὶ τῷ σκάληκι παρὰ τῆς Προνοίας ἀπεκαλύφθη, Βασιλεῦ, μεταστῆναί σε τῶν τῇδε τῷ μετὰ τὸν παρελθόντα Σεπτέμβριον τριτῷ μηνὶ.» Η ἐπίμονος αὐτὴν πρόρρησις ἐτάραχε τὸν "Ανακτα, δοτὶς ἀπέβη σκυθρωπός, καὶ ὑπνωττε πλέον κατὰ γῆς ὑποστρωνύμων δέρμα παρδάλεως.

— Τῇ ἀληθείᾳ, οὐδὲν τὸ ἀπορον.

— Ἐν τούτοις ἐπέκειτο ἡ ἐκτέλεσις τοῦ ἀνοσιουργήματος. Τῇ δεκάτῃ Δεκεμβρίου, ἐνῷ παρίστατο εἰς τὰς συγήθεις ύμνῳδίας, εἰς τῶν κληρικῶν τῆς Αὐλῆς ἐπέδωκε καὶ αὐθίς τῷ Βασιλεῖ σημείωσιν, ἀγγέλλουσαν τὸν ἐπικείμενον ὀλεθρον, καὶ συμβουλεύουσαν ἔρευναν ἐν τῇ γυναικωνίτιδι.

— Καὶ οὐδὲν ἐγένετο;

— 'Απ' ἐνντίας ἐδόθησαν ἀμέσως αἱ δέος σαὶ διαταγὴι τῷ παρακοιμωμένῳ Μιχαήλ, ἀλλ' οὐτος, ἐξ εὐλαθείας πρὸς τὴν Αὔγουσταν, οὐδόλως προέβη μέχρι τῆς κρύπτης τῶν δολοφόνων ἐπελθούσης δὲ τῆς νυκτός, ἡ Θεοφανὼς ἐπεφοίτησε, κατὰ τὸ εἰωθός, παρὰ τῷ Αὐτοκράτορι, καὶ ἀφοῦ περὶ διαφόρων ωμίλησεν, ἀπεσύρθη, καταλιπούσα τὴν θύραν ἡνεῳγμένην.

— Καὶ ὁ Νικηφόρος;

— Προσευχηθεὶς ἐπὶ μακρόν, καὶ περὶ τὴν μελέτην τῶν Γραφῶν σχολάσσας, κατεκλίθη τέλος ἐπὶ τῆς παρδαλείου δοράς.

— Ριγῶ ἀναλογιζόμενος τὰ ἐπακόλουθα, παρετήρησεν δὲ Χαλφάνος.

— Οἱ δολοφόνοι, ἔξελθόντες ἔιφῆρεις τῶν θυλάμων τῆς Αὔγουστης, ἀνέβησαν εἰς τὰ ὑπαιθρά τῶν Ἀνακτόρων ὑπερῷα, καὶ κατεσκόπευον τὴν ἄφεξιν τοῦ Ἰωάννου. Τὸ χερσαῖον τεῖχος ἦν ὑψηλότατον καὶ ἀσφαλές, διὸ καὶ καταβάτες εἰς τὴν παραλίαν μετὰ δύο ἐπιστηθίων φίλων, τοῦ Μιχαὴλ Βούρτζη καὶ τοῦ Λέοντος Πεδικαΐου, ἔπλευσεν οὗτος διὰ λέμβου πρὸς τὸ ἐπιθαλάσσιον τεῖχος, οὐδὲ λιμὴν ἐτύγχανεν ἀφρούρητος, καὶ ἦν ἐγγύτατος πρὸς τῆς Βασιλίδος τὰ δώματα. Ἐσήμανε κατὰ τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἡ ἐνδεκάτη ὥρα· δριμὺς ἐπνεε βρόᾶς, καὶ πυκνὴ κατέπιπτε χιόν. Ἡ νῦν ἐφαντετο κατάληλος διὰ τὰ συγερώτερα κακουργήματα, ἀλλ' οὐδὲν ἀνεχαίτιζε τὸν ἀτρόμητον Ἰωάννην. Ἀποθίασθείς, ἐσύριξε καὶ διὰ κορίνου μετὰ τῶν δύο συντρόφων ὑπὸ τῶν συνωμοτῶν ἀνεσύρθη, μεθ' ὁ πάντες φρυγάνων πρὸς τὸν βασιλικὸν θάλαμον ἀλλὰ τὴν κλίνην εύρον κενήν, καὶ κατορθώμασαν τέ πι τῇ ἀποτυχίᾳ, ἐπευδόν ὅπως κατακρημνισθῶσιν εἰς τὴν θάλασσαν, ὅτε ἀθλίος τις τῆς γυναικωνίτιδος εὐνουχίσκος ἐπέδειξε τὸν κατὰ γῆς καθεύδοντα Βασιλέα.

— "Ω τὸ ἀνδράποδον!"

— Οἱ ἀλιτήριοι ἔκυκλωσαν τότε καὶ ἥρχισαν λακτίζοντες αὐτὸν ἔξυπνήσαντος δὲ τοῦ Ἀνακτος καὶ τὴν κεφαλὴν ἐπὶ τοῦ ἀγκώνος ἐρείσαντος, Λέων δὲ Βαλάντης πρῶτος ἔπληξεν αὐτὸν διὰ τοῦ ξίφους, μεθ' ὁ προσείλκυσαν αὐτὸν αἱματόφυρτον πρὸ τοῦ Ἰωάννου, ὅστις βανάστως ἔξυβρισε, καὶ ἀνηλεῶς ἔτιλεν αὐτοῦ τὸν πώγωνα, ἐνῷ οἱ συνωμόται διὰ τῆς λαβῆς τοῦ ξίφους ἔθριψιν αὐτοῦ τὰς σικγόνας.

— 'Αληθῶς ἀπαίσιον.

— 'Ἐν τούτοις τὸ μεγάθυμον θῦμα δύο μόνον ἐπρόφερε κατὰ πάσαν ταῦτην τὴν ἀγρίαν σκηνὴν λέξεις τὸ — «Πάναγια βοήθει» — μέχρις οὐ τέλος ἔξεπνευσε.

— Καὶ δὲ Ἰωάννης;

— Σπεύσας περὶ μέσας νύκτας εἰς τὴν ἐπιφανεστάτην τῶν Ἀνακτόρων αἴθουσαν, τὸν Χρυσοτρίκλινον, ἐφόρεσε τὰ ἑρυθρὰ πέδιλα, καὶ καθεσθείς ἐπὶ τοῦ βασιλικοῦ θύρου, ἐφρόντισεν ἀμέσως περὶ τῶν δεόντων. Οἱ Σχολάριοι ἐκ τῆς Χαλκῆς, ἥμα τὴν ἐπιθυμίαν μαθόντες, ὥρμησαν πρὸς τὰ βασιλικὰ δώματα, ἀλλ' ἐνῷ ἀνεμόγλευον τὰς σιδηρὰς θύρας, ἐπεδείχθη αὐτοῖς ἡ τοῦ Νικηφόρου κεφαλή, καὶ οὕτως ἀπογνόντες, κατηνάσθισαν τὸ παράδειγμα δὲ τοῦτο ἐμιμήθη τὴν ἐπαύριον ἡ πρωτεύουσα, ὁμοφώνος τὸν Ἰωάννην ἀνακκηρύξασα, ἐνῷ τοῦ Νικηφόρου τὸ ἀκέφαλον πτῶμα ἔκειτο ὑβριστικῶς ἐπὶ τῆς χιόνος ἔξερβυμένον, καὶ μόλις διὰ νυκτὸς ἐκηδεύθη.

— Καὶ οὗτός ἐστιν δὲ Βασιλεὺς Τσιμισκῆς, ὃν πρὸ τινων ἡμερῶν κατέτασσες μεταξὺ τῶν ἡρώων;

— Αὐτὸς οὗτος. Στρατηγὸς ἐπιφανῆς πρὸ τοῦ ἀνοσιουργήματος, ἀπεδείχθη θῆραίμοβρος κατὰ τὴν ἀπαίσιαν ἐκείνην νύκτα, καθ' ἓν ἐτυφλοῦτο ὑπὸ τοῦ πάθους τῆς φιλαρχίας, καὶ ἀμέσως ἐπειτα Βασιλεὺς περιδόξος. Αὐτός ἐστιν δὲ ιεζυγγάνων τὸν λαμπρὸν κατὰ τῶν ἐν Βουλγαρίᾳ Ρώσων πόλεμον, δι'ού κατὰ πρῶτον ὑπετάγη ἡ χώρα ἐκείνη. Καὶ τοὺς Μωαρεθανούς δὲ ἐπανειλημένως κατετρόπωσε, καὶ τὰς ἐσωτερικὰς σχέσεις δεῖξις διηυθέτησεν, ἀλλ' ἀπεβίωσε μετὰ ἐπτὰ ἔτη ποτισθεὶς καὶ οὗτος δηλητήριον, οὐχὶ πλέον ὑπὸ τῆς Θεοφανοῦς, ἀλλ' ὑπὸ τοῦ τότε παρακοιμωμένου Βασιλείου.

— Καὶ δὲ Θεοφανῶ;

— Αὐτῆς ἐπέστη ταχύτερον ἡ τιμωρία. Ἐπτὰ μόλις μετὰ τὸν φόνον ἡμέρας ἔξωρίσθη ὑπὸ τοῦ νέου Βασιλέως καὶ συνενόχου εἰς τὴν γῆσσον Πρώτην, τῇ ἐπιμόνῳ αἰτήσει τοῦ Πατριάρχου Πολυεύκτου, ὅστις ἀλλως ἤρνετο τὴν στέψιν.

— Καὶ ὑπέκυψεν εἰς τὸ μέτρον τοῦτο;

— Οὐχὶ ἂνευ πείσμονος ἀντιστάσεως. Ἐκ τῆς Πρώτης μετηνέθη εἰς τὴν Προκόνητον, ἀλλὰ δραπετεύσασα μετά τινας μῆνας, καὶ ἀποτυχοῦσσα περὶ τὴν ὑποκίνησιν στάσεως, παρεισέδυσεν εἰς τὸν Ἀνακτορα, ὃπου διεδραματίσθη τότε σκηνὴ σκανδαλώδης. Ἐπὶ τῇ θέᾳ τοῦ Ἰωάννου πάντα τὰ πάθη τοῦ διαπαίδαγωγηθέντος ἔρωτος καὶ τῆς ναυαγησάσης φιλαρχίας ἔξεχύθησαν ἀχαλίνωτα δρῶσα δὲ ὅτι οὐδὲ τὸ θανάσιμον αὐτῆς κάλλος, οὐδὲ αἱ ικεσίαι οὐδὲ αἱ ἀπειλήι κατέπειθον πλέον τὸν Βασιλέα ἐστράφη πρὸς τοὺς ἐπίσης παρισταμένους μίούς, καὶ δεινῶς αὐτὸν ὑβρίσασα ὡς βαρβάρους καὶ Σκύθας, ἐγρονθοκόπησε τὸν Βασιλεῖον. Συνεπείχ τούτου ἔξωρίσθη εἰς τὴν Μονὴν τῆς Δαμιδος ἐν Ἀρμενίᾳ, ὅθεν ἐν τούτοις ἀνεκλήθη μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Τσιμισκῆ ὑπὸ τοῦ δηλητηριάσθαντος αὐτὸν πολυμηχάνου Βασιλείου, ὅστις διετέλει ἵσως εἰς συνεννόησιν πρὸς αὐτήν.

— Καὶ τοιαύτην ἐγέννησε μέγαιραν ἡ πρὸ ημῶν χαριτόβρυτος πόλις;

— Τοιαύτην, οὐδὲ τυγχάνει τὸ γεγονός πρωτοφανές. Πᾶς λίθος τῶν λαμπρῶν τούτων Ἀνακτόρων ἀφηγεῖται ἀπαράμιλλα κλέν, ἀλλὰ καὶ στυγερὰ κακουργήματα. Εἰς τοὺς παραδείσους ἐκείνους αὐθόρυβητοι φύονται μυρσίναι καὶ δάφναι, ἀλλὰ λούσουσι τὰς βίσας εἰς αἱμακαρδιακόν. Η Κλειώ, ἡ τῆς ιστορίας θεά, τρέμει ἐκ τῆς συγκινήσεως, καὶ μάτην ἀναζητεῖ τὰς λέξεις, ὅπως περιγράψῃ τὴν ἀτελεύτητον σειρὰν τῶν ἐνδόξων τροπαίων καὶ ἀπαίσιων ἐπιθυμῶν, ὃν

μάρτυρες ὑπῆρξαν αἱ δύο ἥπειροι, αἱ τὰς ἀγκάλας ἐνταῦθα πρὸς ἀλλήλας τείνουσαι.

— Εφθάσαμεν, ἐφθάσαμεν! διέκουψεν αἰρυνης ὁ Χαλφάνος.

Καὶ πράγματι ἡ ναῦς, εἰσπλεύσασα ἥδη εἰς τὸ Χρυσόκερας, ταχέως προσωρισθη, καὶ ὅ ἡρως ἡμῶν ἀπεβίβασθη τότε μετά τοῦ Χαλφάνου καὶ τοῦ Σπαθαρίου, φιλοξένως προσενεγκόντος τὸν ἴδιον αὐτοῦ οἶκον. Καίτοι δ' ἐπελθούσης ἥδη τῆς νυκτός, ἡ κίνησις παρὰ τὸν λιμένα ἦν ἀπερίγραπτος, πρὸς μεγάλην τῶν νεκλύδων ἔκπληξιν. Διασχίσαντες τὰς πρώτας ὄδοις, αἵτινες ἔβριθον κόσμου, καὶ παρακάμψαντες γωνίαν τινά, εὑρέθησαν αἴφνης πρὸ λάμψεως τοιαύτης, ὡστε κατ' ἀρχὰς ἐξέλαθον αὐτὴν ὡς πυρκαϊάν, ἀλλὰ ταχέως διέγνωσαν ὅτι εύρισκοντο πρὸ ἐκτεταμένου καταστήματος, λαμπρῶς περιφέτου, καὶ οὐδὲ παντα τὸν ισόγαιον ὅροφον κατεῖχε μακρὰ σειρὰ πλουσίων πρατηρίων.

— Ιδού δὲ λαμπτήρ, παρετήρησεν ὁ Σπαθαρίος. Ἐνταῦθα ἐκτίθενται πρὸς πώλησιν τὰ δλοστηρικὰ καὶ χρυσόπαστα ὑφάσματα, τὰ ἔξι Ἀσίας καὶ Ἀφρικῆς συρρέοντα, καὶ χρησιμεύοντα διὰ τὰς στολὰς τῶν μεγιστάνων.

Οἱ ἡμέτεροι δοδοὶ πόροι ἀνεμίγθησαν ἐπὶ μικρὸν εἰς τὸ πλῆθος, ὅπως θαυμάσωσι τοὺς ἀμυθήτους ἔκεινους θησαυρούς, μεθ' ὃ φθάντες τέλος εἰς τοῦ Σπαθαρίου τὸν οἶκον, εὔρον ἐκεῖ τὴν ἐπιμέλειαν καὶ ἀνάπτασιν, ἡς τοσαύτην εἶχον ἀνάγκην· ἀλλ' ἐν τῇ ψυχῇ τοῦ Χαράλδου συναθεῖτο καὶ συνεκρούετο ἀκατάσκευον χάος νέων ἐντυπώσεων, καὶ εἰς ἄκρον τεταρχυμένος ὑπῆρξεν δὲ τὸν πόνος αὐτοῦ. Ὁτὲ μὲν ἐφαντάζετο ὅτι συμμετεῖχε μυριόνερων μαχῶν ἢ λαμπρῶν ἐπινικείων θριάμβων, ἀλλοτε διέκρινε πρὸ αὐτοῦ κυλινδουμένας αἰματοφύρους κεφαλάς, φερούσας ἀκόμη χρυσομάργαρα στέμματα, καὶ μετ' ὄλιγον πάλιν ἐσκίρτα εἰς τὴν θέαν ἐπεράστων Βασιλεισῶν, αἵτινες ἡνοιγον αὐτῷ τὰς ἀφροδέστας ἀγκάλας, φιληδόνως προσνεύουσαι.

#### Θ'.

Τὴν ἐπομένην πρωίαν οἱ δύο φίλοι ἐξηγέρθησαν οὐχ ἡττον ἐνωρίς, τοσοῦτον διεφλέγοντο ὑπὸ τοῦ πόθου, ὅπως ἐπισκεψθῶσι τῆς πρωτευούσης τὰ θαύματα. Οἱ ξεναγὸς αὐτῶν Σπαθαρίος ὠδήγησεν αὐτοὺς κατὰ πρῶτον εἰς τὸν Αὐγουστέα, (1) τὴν περίστυλον πρὸ τῶν Ἀνακτόρων πλατείαν, τὴν ἀριστερῶς ἔχουσαν τὸ Βουλευτήριον καὶ ὑπὸ περιπύστων ἀγαλμάτων περικομμούμενην. Ἀφοῦ δὲ ταύτην περιειράσθησαν, μετέβησαν εἰς τὸν Ἰππόδρομον, ὅπου ἐθαύμασαν

τὸ ὑπὸ 24 κιόνων βασταζόμενον βασιλικὸν Κάθισμα, τὴν σφενδόνην, τὴν τρικέφαλον τῶν Δελφῶν στήλην, τὸν ἐπίχρυσον ἵππον καὶ τὸν Ἡρακλέα τοῦ Λυσίππου, τὸν Καλυδώνιον κάπρον, τὸν χαλκοῦν ἀετὸν διονυχίζοντα ὄφιν, τὴν νεάνιδα, ἡτὶς διὰ τῆς δεξιᾶς ἀνέχει ἐφιππὸν στρατιώτην, καὶ τοὺς ἀναριθμήτους ἀλλοὺς ἀνδρίσαντας θεῶν, ἡρώων, Βασιλέων, μεγιστάνων, φιλοσόφων καὶ ἡνιόχων. Ἀπελθόντες μετὰ τοῦτο εἰς τὴν οἰκίαν διὰ τὸ ἄριστον, ἐπεσκέψθησαν εἰτα τὸν ναὸν τῆς τοῦ Θεοῦ Σοφίας, τὸ περίβλεπτον τοῦτο τοῦ Ἀνθεμίου καὶ Ἰσιδώρου καλλιτέχνημα, τοὺς ἀγίους Ἀποστόλους, ὅπου οἱ τάφοι τῶν Βασιλέων, καὶ τὴν Παναγίαν τῶν Βλαχερνῶν, ὅπου ἡ καλλίνικος καὶ ἀχειροποίητος εἰκὼν τῆς πολιούχου Θεομήτορος.

Καὶ ταῦτα μὲν ἡσαν ἵκανά διὰ τὴν πρώτην ἡμέραν, κατὰ δὲ τὰς ἐπομένας δὲ Ραγνάρος ἐπέδειξεν αὐτοῖς τοὺς ἀλλοὺς ναοὺς μετὰ τῶν ἀμυθήτων αὐτῶν θησαυρῶν, τὸ ἀρχαῖον Ἀνάκτορον, τὰς Βλαχέρνας, τὰ Βασίλεια τοῦ Ἐλευθερίου, τὰ τοῦ Βουκολέοντος, τὰ τῆς Τερείας ἐν Χρυσουπόλει, καὶ τὴν Μαγναύραν, οὐδὲ ἐλημόνησε μετὰ τοῦτο τὰ λοιπὰ τῆς πρωτευούσης Ἀνάκτορα καὶ παντοιειδῆ κτίρια, ὡν μόνη ἡ ἀπαριθμητικὸς ὑπερβαίνει τὸ πλατίσιον τοῦ παρόντος ιστορήματος· τελευταῖς δὲ διέτρεξαν τὰ νεώρια, ἀπερ ἔξογως ἐθαύμασαν, καὶ τοὺς στρατῶντας, ἐν οἷς ἔβριθον εἰσέτι οἱ ἀγέρωχοι τοῦ Βουλγαροκτόνου παλαίμαχοι.

Δύο παρηλθον οὕτω ἐδομάδες μετὰ ταχύτητος καταπληκτικῆς, μέχρις οὐ τέλος ἀνέτελεν ἡμέρα πολυτρόπως ἀξιομνημόνευτος. Τοῦ Σπαθαρίου, ἂμα τῇ ἀφίξει, ἀγγείλαντος εἰς τ' Ἀνάκτορα τὴν παρουσίαν τοῦ Χαράλδου, ἀδελφοῦ τοῦ Βασιλέως τῆς Νορβηγίας, καὶ τὸν πόθον ὡφελούμενον διεφλέγετο ὅπως εἰσάχη τὸν ἐπίσημον ξένον εἰς τὴν ιερὰν τοῦ Αὐτοκράτορος παρουσίαν, ἐνηργήθησαν πρὸς τοῦτο τὰ δέοντα· ἐπικειμένης δὲ τῆς ὑποδοχῆς ἢ δομῆς, ὡς ἐλέγετο τότε, Πρεσβευτῶν τοῦ Καλίφου τῆς Ἰσπανίας, διεμηνύθη τῷ Ραγνάρῳ δι' ἐνὸς τῶν Παρακοιμωμένων τῆς βίγλης (θαλαμηπόλεων) ὅτι κατὰ τὴν αὐτὴν ἡμέραν δὲ Βασιλεὺς Ρωμανὸς παρεῖχεν εἰς αὐτὸν καὶ τοὺς δύο αὐτοῦ ξένους τὴν αἰτηθεῖσαν δεξιώσιν.

Τὰ τῆς δεξιῶσεως ταύτης περιγράφομεν μετά τινος λεπτομερείας, διατηροῦντες, κατὰ τὸ ἐρικτόν, τὴν ἰδιόρρυθμον εἰς τὴν ἐποχὴν ἔκεινην φρασεολογίαν, καθ' ὃσον παρέχει αὐτὴ εἰς ἄκρον ἐνδιαφέρουσαν εἰκόνα τῆς κατὰ τὸν μεσαίωνα Ἐλληνικῆς Αὐλῆς, καὶ τῆς ἀμυθήτου αὐτῆς πολυτελείας.

(1) Ἐνταῦθα πρόκειται περὶ τῆς πλατείας τοῦ φόρου (forum) πρὸ τῶν μεγάλων Βασιλείων, ἀλλ' ὑπῆρχον καὶ δύο Ἀνάκτορα ταύτην φέροντα τὴν ὀνομασίαν, ὡν τὸ ἐν ἐκαλεῖτο ἰδιώτικος Αὐγουστεῖς τῆς Δάφνης, διότι ἐν αὐτῷ ἐτέλοεντο τῶν Αὐγουστῶν οἱ γάμοι.